

REKLAMA

REKLAMA

Prisijungimo vardas Slaptažodis
 Atsiminti mane **PRISIJUNGTI**

[Pamiršote slaptažodį?](#) [Pamiršote prisijungimo vardą?](#) [Registruotis](#)

[Pradžia](#) | [Naujienos](#) | [Reklama](#) | [Prenumerata](#) | [Paslaugos](#) | [Skelbimai](#) | [Pranešk](#) | [Kontaktai](#) | [El. laikraštis](#)
[Pašto paslaugos](#)

Pradžia ▶ Naujienos ▶ Miesto gyvenimas ▶ Šmeižtas elektroninėje erdvėje – nusikaltimas

Šmeižtas elektroninėje erdvėje – nusikaltimas

Ketvirtadienis, 02 Balandis 2015 21:18

Nebaudžiamumas – viena iš priežasčių, kodėl žmonės elektroninėje erdvėje padaro nusikaltimus. Artūro STAPONKAUS nuotr.

Diana JANUŠAITĖ

Žodžio laisvė arba laisvė reikšti nuomonę yra įtvirtinta tiek Lietuvos Respublikos, tiek tarptautiniuose teisės aktuose. Vis dėlto ši teisė nėra absoliuti. Reikia žinoti, kada baigiasi nuomonės raiška ir prasideda neapykantos kurstymas, kaip šias sąvokas atskirti, kokia atsakomybė turėtų būti taikoma.

Deja, ne visi supranta, kad nuomonės išreiškimas tiek viešojoje erdvėje, tiek elektroninėje – nuo atsakomybės neatleidžia. Žmonės, ypač jauni, mano, kad internete gali susikurti „antrąjį aš“ ir savo emocijas bei pyktį lieti ant kitų, pavyzdžiui, rašant anoniminius komentarus, žeidžiančius kito asmens orumą ir garbę. Tačiau toks elgesys prilyginimas nusikaltimui, už kurį gresia administracinė arba baudžiamoji atsakomybė.

Nejaucia žodžio laisvės ribų

Socialiniame tinkle „Facebook“ buvo sukurta paskyra, kurios pavadinime pasinaudota nepilnamečio asmens vardu ir pavarde su prierašu „(...) yra debilė“. Paskyroje buvo patalpinta ir iš nukentėjusios privataus profilio nukopijuota nuotrauka.

Tyrimo metu nustatyta, kad paskyrą sukūrė klasės draugė. Pagal LR Baudžiamojo kodekso (BK) 155 str. atsako tas, kas viešai veiksniu, žodžiu ar raštu užgauliai pažemino žmogų.

„Už šios nusikalstamos veikos padarymą atsako asmuo, kuriam iki nusikaltimo padarymo buvo suėję 14 m. Kadangi šioje byloje asmeniui nusikalstamos veikos padarymo metu nebuvo sukakę dar 14 m., ikiteisminis tyrimas buvo nutrauktas, tačiau bylos medžiaga perduota vienam iš komisariatų dėl tėvų patraukimo administracinės atsakomybės už vaikų nepriežiūrą. Tėvams gresia įspėjimas, o pakartotini prasikaltus – 115 eurų bauda“, – paaiškino Europos žmogaus teisių fondui (EFHR) atstovaujanti advokato padėjėja Evelina Baliko.

Šis įvykis atskleidžia ne tik nepakankamas visuomenės žinias apie žodžio laisvės ribas, bet ir parodo, kad atsakomybė už nusikaltimus elektroninėje erdvėje yra neišvengiama.

„Labiausiai paplitęs nusikaltimas elektroninėje erdvėje yra neapykantos kalba. Tai gali būti įžeidimas, kai užgaunama asmens garbė ir orumas, diskriminacijos bei nesantaikos kurstymas“, –

REKLAMA

REKLAMA

Prenumerata PDF formatu mėnesiui tik
2 Eur (6,91 Lt)

ATLANTIS CINEMAS ŽIURĖKITE

Web2PDF

išskyrė E. Baliko.

Už tai žmogus baudžiamas pagal LR Baudžiamojo kodekso 170 str., kuris numato, kad nesantikos kurstymas prieš bet kokios tautos, rasės, etninę, religinę ar kitokią žmonių grupę yra baudžiamas. Numatoma bausmė – laisvės atėmimas iki dviejų metų.

Siekia pakenkti asmens reputacijai

Tiek straipsniuose, tiek komentaruose, randama labai įvairių pasisakymų. Gaila, tačiau jie ne visuomet atitinka tikrovę, o kai kurie diskriminuoja konkrečią žmonių grupę.

Žmogaus reputacija internete yra vienas labiausiai paplitusių nusikaltimų objektų. Išplitus internetui visa informacija apie asmenis persikėlė į jį. Taip atsirado galimybė pakenkti ar net sužlugdyti asmens reputaciją rašant komentarus ir skundžiant. Neretai tokie veiksmai pripažįstami įžeidimu arba šmeižtu.

Žmonės ima ir užpila visą kibirą purvo ant asmens, kuris vienaip ar kitaip nepateisino lūkesčių. Problema ta, kad ne visi aiškinasi, ar ši neigiama informacija teisinga. Tad jei pats nukentėjęs asmuo nekovoja už savo teises, ne visi sužino, kaip yra iš tiesų.

„Jeigu komentarai tiesiogiai nukreipiami prieš konkretų asmenį, juose pateikiama tikrovės neatitinkanti informacija, kuri šmeižia ar žemina – siūloma kreiptis į teisėsaugos institucijas. Jeigu jos ištyrė, kad tai tikrai buvo nusikalstamos veikos elementai, tuomet pradedamas ikiteisminis tyrimas“, – sakė advokato padėjėja.

Anot jos, didžiausia bauda, skirta už komentarą internete, kuris skatino susidoroti su tam tikros tautybės asmenimis, siekė 1130 eurų. Už tokius komentarus dažnai taikomas namų areštas, uždraudžiama naudotis interneto kavinėmis.

Nors elektroninė erdvė yra stebima ir pavyksta rasti bei nubausti asmenis, kurstančius neapykantą, – praktika atskleidžia, kad apie nusikaltimus elektroninėje erdvėje turėtų būti pradeda kalbėti jau pradinėse mokyklose. Ne tik vaikams, bet ir tėvams reikėtų priminti, kad jų vaikų internete padaro nusikaltimus, būtent juos – tėvus – gali patraukti administracinė atsakomybė už vaikų neprežiūrą.

„Tėvai nėra tiesiogiai atsakingi už komentarą ar veiksmą, kuris buvo užgaulus, bet tai yra susiję su tėvų valdžios nepanaudojimu arba panaudojimu priešingu vaikų interesams. Administracinis teisių pažeidimų kodeksas numato, kad tai užtraukia įspėjimą, o jeigu tai yra pakartotinas pažeidimas, tokiu atveju tai gali būti 115 eurų bauda“, – perspėjo E. Baliko.

Netiki, kad bus nubausti

Nebaudžiamumas – viena iš priežasčių, kodėl žmonės elektroninėje erdvėje padaro nusikaltimus.

Švietimas – tai sprendimas, kuris galėtų pakeisti visuomenės ir jaunų žmonių nusistatymą, jog už tai nebaudžiama. Klysta manantys, kad parašę anoniminį ir kitą asmenį žeidžiantį komentarą, liks nesurasti. Teisėsaugos institucijos geba rasti žmones, padariusius nusikaltimą elektroninėje erdvėje ir gali už tai nubausti.

Žinant, kad mokyklose patyčios egzistuoja, visiškai natūralu, jog jos persikelia į elektroninę erdvę. Tačiau keista, kai kitus asmenis diskriminuoja suaugę asmenys, kartais net užimantys aukštas pareigas. Manytina, kad jeigu apie tai būtų kalba tiek su suaugusiais, tiek su jaunuoliais, tiek vaikais – situacija pasikeistų.

„Viskas priklauso nuo švietimo. Tol, kol asmenys patys nesupras, kad savo nuomonės išreiškimas turi ribas, nesuvoks, jog už tai baudžiama, nepaisant to, ar diskriminuojama gatvėje, ar internetinėje erdvėje, tol taip ir elgsis“, – pabrėžė teisininkė.

Anot specialistės, numatytos teisės normos yra tinkamos ir pakankamai griežtos: „Bėda ta, kad griežčiausias bausmės už nusikaltimus elektroninėje erdvėje, ne visada yra taikomos. Jeigu visi nusikaltimai būtų užregistruojami, o statistika atspindėtų realią Lietuvos situaciją – išspręsti problemą, būtų lengviau.“

Nusikaltimų elektroninėje erdvėje nemažėja

„Šiaulių naujienos“ jau rašė, kad diskriminacija, žmogaus orumo ir garbės pažeidimai – ne vieninteliai nusikaltimai padaromi elektroninėje erdvėje. Vienas populiariausių sukčiavimo būdų – pasinaudojimas banko mokėjimo kortelių duomenimis ar sąskaitomis.

„Pasinaudojus šiais duomenimis ne tik tiesiogiai vagiama iš sąskaitų, bet imamos paskolos, atsiskaitoma už prekes ar užsisakoma paslaugų, kurias gauna nusikaltėliai, sudaromos sutartys su tiekėjais, su kuriais niekada nebus atsiskaityta, steigiamos filtyvos įmonės Lietuvoje ar užsienyje ir pan. Taip pat sukčiai gali bandyti apsimesti kitu asmeniu, platinti asmenis diskredituojančią informaciją. Jų tikslas surinkti kuo daugiau asmeninės informacijos ir prisijungti prie vartotojo paskyros informacinėje sistemoje“, – pabrėžė D. Mykolo Romerio universiteto Skaitmeninių technologijų instituto profesorius, daktaras Darius Štitalis.

Siekiant to išvengti reikia saugoti nuotolines mokėjimo priemones, mokėjimo korteles, neišmesti nesunaikintų dokumentų, kuriuose yra asmens duomenų: vardas ir pavardė, adresas, socialinio draudimo numeris, asmens kodas, sąskaitos banke numeris, tapatybės kortelės ar paso numeris, prisijungimo kodai.

„Keisdami ar pardudami kompiuterį, pirmiausia jį išvalykite, įsitinkinkite, jog ten neliko jokių nuotraukų, laiškų ir panašiai. Aferistams labai lengva prieiti prie jūsų informacinės sistemos, kuriose jungtės pasinaudoję slaptažodžiais ar kitais kodais“, – patarė profesorius.

Griežtins baudžiamąją atsakomybę

Teisingumo ministerija, reaguodama į esamą situaciją, Seimui pateikė Baudžiamojo kodekso pataisas, kuriomis siūloma sugriežtinti atsakomybę už kai kuriuos nusikaltimus elektroninių duomenų ir informacinių sistemų saugumui.

Šiomis pataisomis siekiama į nacionalinę teisę perkelti 2013 m. rugpjūčio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl atakų prieš informacines sistemas bei suderinti šios direktyvos ir mūsų šalies Baudžiamojo kodekso nuostatas.

Įstatymo projektu siūloma sugriežtinti baudžiamąją atsakomybę už neteisėtą poveikį elektroniniams duomenims ir neteisėtą poveikį informacinei sistemai, kai tokia veika padaroma dešimties ar daugiau informacinių sistemų elektroniniams duomenims arba ja padaroma didelės

SEPTINTASIS NYKŠTUKAS

Nekilnojamo
turto skelbimai
Šiauliuose

domoplus.lt

Lengva.lt

Lengviausias būdas
patalpinti skelbimą
spaudoje

Įdėti skelbimą

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Remia projektą
„Šiauliai tarp
fotografijos ir
kinematografijos“

žalos. Griežčiau siūloma bausti ir tais atvejais, kai šie nusikaltimai padaromi neteisėtai pasinaudojant svetimais asmens duomenimis.

Taip pat siūloma numatyti baudžiamąją atsakomybę už neteisėtą prisijungimą prie informacinės sistemos dalies (šiuo metu numatyta atsakomybė tik už neteisėtą prisijungimą prie visos informacinės sistemos) bei tobulinti neteisėto disponavimo įrenginiais, programine įranga, slaptažodžiais, kodais ir kitokiais duomenimis nusikaltimo sudėtį.

Pridėti komentarą

Jūsų vardas:

Komentaras:

SKELBTI

PERŽIURĖTI

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Rėmia projektą
„Šiaulių kapai,
senkapiai,
kapinynai“

Paieškos žodis:

Regionas:

Visa Lietuva

Rasti

ManoBendrija.LT

Kaimyne, gal laikas susipažinti?

Kiekviena Jūsų paieška
padeda gyvūnams globos
namuose

Web2PDF

Užėidami Jūs aukojate
gyvūnų globos namuose
gyvenantiems gyvūnams

24411601

	Šiandien	12151
	Ši mėnesį	508547
	Iš viso	24411601

Šiuo metu naršo: 12